

JIMI HENDRIX

EVOKACE

Charles R. Cross:
POKOJ PLNÝ ZRCADEL
Životopis Jimiho Hendrixe

V O L V O X   G L O B A T O R

Charles R. Cross
POKOJ
PLNÝ ZRCADEL
Životopis Jimiho Hendixe

Charles R. Cross

Room Full of Mirrors: A Biography of Jimi
Hendrix

Z angličtiny přeložil Vít Mlejnek

Copyright © Charles R. Cross, 2005

Translation © Vít Mlejnek, 2008

ISBN 978-80-7511-547-8

Charles R. Cross

POKOJ PLNÝ ZRCADEL

Životopis Jimiho Hendrixe

Z anglického originálu Room Full of Mirrors:
A Biography of Jimi Hendrix vydaného
nakladatelstvím Hyperion v USA roku 2005
přeložil Vít Mlejnek

Odborný redaktor Vojtěch Lindaur

Odpovědný redaktor Petr Zenkl

Vydalo nakladatelství Volvox Globator,

Bořivojova 99, Praha 3 – Žižkov,
jako 67. svazek edice Evokace,
celkově jako svou
1166. publikaci.
Vydání druhé
Praha 2020

Adresa knihkupectví: Volvox Globator,
Štítného 16, Praha 3 – Žižkov

www.volvox.cz

Předmluva

Životopisci často bloumají po hřbitovech a opisují epitafy z náhrobků, jen málokterý ale sleduje hrobníka, jenž s lopatou odkrývá ztracený hrob, tak jako já během práce na této knize. Znovuobjevení hrobu matky Jimiho Hendrixe bylo nejmrazivějším zážitkem za celé čtyři roky, během nichž kniha *Pokoj plný zrcadel* vznikala: a také nejpřekvapivějším. Došlo k němu z prostého důvodu. Nemohl jsem prostě uvěřit, že hřbitov Greenwood Memorial Park nemá přesně vyznačené místo hrobu Lucille Hendrixové – Mitchellové, a tak jsem na správu hřbitova dotíral tak dlouho, dokud neposlala pracovníka – vybaveného lopatou a prastarou mapou – aby hledal v řadách rozpadajících se náhrobních kamenů. Všichni životopisci, kteří si za předmět svého zájmu zvolí již zesnulého člověka, jsou svým

způsobem hrobníci. Máme v sobě i něco z doktora Frankensteinova – našeho „svěřence“ se snažíme vrátit mezi živé, byť jen dočasně, na stránkách knížek. Naším cílem však obvykle bývá vykreslit hlavního hrdinu jako živoucí postavu, což většinou neznamena, že hledáme jeho tělesné ostatky ve ztrouchnivělých rakvích. Nic vás nemůže připravit na ten okamžik, kdy stojíte uprostřed sešeřelého hřbitova a v němém úžasu sledujete, jak lajdáckého archeologa připomínající hrobník prudce boří svojí lopatu do hlíny.

Jestli hřbitovní dobrodružství vůbec mělo nějaké ospravedlnění, pak pramenilo ze skutečnosti, že práce na Hendrixově životopise začala před třiceti lety jakousi zvláštní shodou okolností právě na tomto hřbitově. Jako dospívající fanoušek jsem tehdy poprvé navštívil hřbitov Greenwood Memorial, pár mil jižně od Seattlu, abych projevil úctu jedné z hudebních legend. Při výpravě k hrobu Jimiho Hendrixe mi, jako všem ostatním poutníkům, v hlavě prostě musela běžet slova mých oblíbených písniček – „Purple Haze“, „Wind Cries Mary“ nebo Jimiho geniálního pojetí Dylanovy „All Along the Watchtower“. Stokrát

obehrané desky Jimi Hendrix Experience se nestaly jen hudebním doprovodem mého mládí, ale i soundtrackem celé generace. Otec slyšel desku *Electric Ladyland* přes stěny mého dětského pokoje tolikrát, že přesně věděl, kdy zabušit na dveře, abych hudbu ztlumil – než Jimi poprvé sešlápne pedál svého fuzz boxu.

Jako puberták stojící nad oním hrobem jsem o Jimiho minulosti věděl jen pár detailů, ovšem jeho životní příběh byl tak fantastický a dovedený do krajnosti, že přímo vybízel k vytváření mýtů. Většina článků, které jsem začátkem sedmdesátých let jako kluk čítal, udělala z Jimiho Boha elektrické kytary, hudební ikonu, jež jako by už ani nebyla člověkem z masa a kostí. Stal se křiklavě barevným obrazem na černém pozadí, s nepřirozeně obrovským, svatozáří doplněným afrem, přesně jako na plakátu, který zdobil stěnu mého pokoje. Působil záhadně a tak exoticky, že by klidně mohl být návštěvníkem z jiné planety. Tento kult částečně vyvolala genialita jeho hry – již se za celá desetiletí nikdo nevyrovnal – zbytek tajemné mlhy vypustily nahrávací společnosti, které na udržování legend a jejich mytologizování

vydělávají.

Tato kniha představuje moje čtyřleté, 325 rozhovory podložené úsilí dešifrovat Hendrixův tajný kód a zjistit, jaký opravdu byl, vdechnout onomu plakátovému obrazu život, vytvořit portrét skutečného člověka. Byť jsem na ní reálně začal pracovat až v roce 2001, v duchu jsem ji psal už od své první návštěvy Jimiho hrobu v sedmdesátých letech. Jakožto autor, který se specializuje na hudbu Severozápadu Spojených států, jsem stejně vždycky tušil, že tématu Jimiho Hendrixe neuniknu – jako začínající herec, který ví, že se jednou bude muset seznámit se Shakespearovým dílem.

O Jimim jsem sám začal psát začátkem osmdesátých let, kdy se také objevily snahy postavit mu v Seattlu pomník. Byť se vyskytlo pár velkolepých nápadů, jak vhodně uctít jeho památku – padaly návrhy založení městského parku nebo přejmenování ulice – nakonec ji pošpinilo zuřivé politické tažení proti drogám, podpořené televizní kampaní „Prostě řekni: Ne“. Jeden televizní komentátor tvrdil, že jakékoliv uctění Hendrixe je oslavováním „člověka závislého na drogách“. Tyto hysterické výlevy zmařily původní snažení a

jejich výsledkem byl kompromisní pomník v podobě „vyhřívaného kamene“ s vytesaným Jimiho jménem, umístěný v sekci africké savany zoologické zahrady v Seattlu. To mě dohnalo k napsání článku do jednoho časopisu, ve kterém jsem vyhřívaný kámen označil za projev rasismu a xenofobie i za důkaz, že většinově bělošské město Seattle si neváží hudebního dědictví černošské kultury. Kámen v zoo – stojí tam dodnes, jen vyhřívací zařízení už bylo rozbité, když jsem si pomník posledně prohlížel – učinil z Jimiho autentického hrobu ještě důležitější cíl výprav fanoušků, neboť jen málokdo považoval zoo za vhodné místo k truchlení po Jimim nebo k uctění jeho památky.

Jimiho otce, Ala Hendrixe, jsem poprvé potkal na konci osmdesátých let a při různých příležitostech s ním pořídil několik rozhovorů o minulosti a odkazu jeho syna. Jedna z mých prvních otázek mířila na Jimiho hrob: proč má nejslavnější levoruký kytarista v historii rocku do náhrobního kamene vytesanou pravorukou kytaru? Al odpověděl, že se autoři pamětního kamene prostě spletli. Na detaily si pan Hendrix nepotrpěl, zvláště když přišla řeč na minulost jeho zesnulého syna.

Al byl tak laskavý, že mě pozval do svého domu, který sám o sobě připomínal Jimiho zájezdní muzeum. Žádný rodič nechce pohřbívat svoje děti a Alovým krutým osudem bylo přežít svého prvorozeného syna o více než třicet let. Stěny jeho domu pokrývaly zlaté desky a Jimiho zvětšené fotografie. Mezi Jimiho obrázky z dětství, nebo ve vojenské uniformě, se skvělo i několik fotografií, jež nemohou chybět v žádné koláži klasických fotografií šedesátých let: Jimi na jevišti festivalu v Monterey zapaluje svoji kytaru; Jimi v bílé haleně se střapci stojí na podiu festivalu Woodstock; Jimi v sametovém „motýlím“ kostýmu hraje na festivalu Isle of Wight. Domácí galerii doplňovalo několik fotografií Jimiho bratra Leona a poněkud bizarně také ohromná malba Alova vlčáka, který mu posel. Na stěně ve sklepě jsem objevil známý obrázek – stejný zbožšťující plakát psychedelicky barevného Jimiho na černém pozadí, jaký jsem vlastnil coby dospívající kluk.

Nikdy jsem se Ala Hendrixe nezeptal, proč hrob Jimiho matky zůstal skoro padesát let ztracený, a už se ho ani nezeptám, jelikož v roce 2002 zemřel. Během několika let, která si

vyžádalo dokončení *Pokoje plného zrcade 1*, odešlo přinejmenším pět lidí, s nimiž jsem do knížky udělal rozhovor, včetně baskytaristy Experience Noela Reddinga. Noela jsem při různých příležitostech zpovídal nejméně desetkrát, nicméně po jeho náhlém skonu v květnu 2003 mě přesto silně zasáhlo, když jsem si uvědomil, že náš dva týdny starý rozhovor zůstane jeho posledním osobním svědectvím. Při psaní této knihy se mě občas zmocňoval pocit, že s odchodem pamětníků se pomalu vytrácejí i vzpomínky na Jimiho éru, a tato pomíjivost mne při rozsáhlém bádání ještě více zavazovala a motivovala k dohledávání dalších detailů.

Při návštěvě několika míst nebo při různých rozhovorech jsem přesto Jimiho Hendrixe hmatatelně cítil, jakoby skoro oživnul. Na Jackson Street v Seattlu, někdejším centru nočního života černošské komunity na Severozápadě – uprostřed výkladních skříní, za nimiž před padesáti lety fungovaly hudební kluby, které hostily místní talenty jako Raye Charlese, Quincyho Jonese a Jimiho – můžete najít střípky, jež tu dobu stále dobře pamatují. Jenom kousek cesty od Dvacáté třetí Avenue

přežívá uprostřed vybouraného bloku dům, v němž Jimi vyrůstal; demolice ho ušetřil nápad zachovat jej do budoucnosti jako památku. Zastavte se v květinářství na rohu a prodavačky vám řeknou, že si Jimiho pamatují ještě jako žáka základní školy Leschi. Naproti přes ulici v kavárně Starbucks každé ráno usrkává kávu šedovlasý gentleman, který to kdysi na tanečním parketu roztáčel s Jimiho matkou, Lucille. A v domově důchodců na dalším rohu sedí v kolečkovém křesle osmaosmdesátiletá Dorothy Hardingová a vypráví, jak o malého Jimiho pečovala, i o bouřlivé noci, za níž se narodil.

Většina lidí z černošské komunity Seattlu Jimiho znala a zná pod jeho rodinnou přezdívku „Buster“ (Cvalík). Zejména jeho příbuzní ho v následujícím textu tímto jménem často nazývají. Já sám si dovoluji držet se v celém textu jména „Jimi“, jednak v zájmu zachování celistvosti a také proto, aby nedocházelo k záměně s Jimiho nejlepším kamarádem z dětství, Jimmym Williamsem, který v našem vyprávění často vystupuje. Hendrix používal jméno „Jimi“ až od svých dvaadvaceti, ale i poté pro většinu rodinných

příslušníků a známých ze Seattlu zůstal „Busterem“.

Sledování Busterových kroků mě několikrát zavedlo na Jackson Street, ale také do tajemných zákoutí Londýna, San Franciska, Los Angeles, nebo do Harlemu a Greenwich Village v New Yorku a na další místa po celém světě. Ocitl jsem se v pivem prosáklých tančírnách na severu Anglie, kde kdysi vystupovali Experience, i v zatuchlých sklepeních Seattlu, v nichž dospívající Jimi Hendrix s kluky ze sousedství cvičil na kytaru. Přivedlo mě nad zaprášené archivní záznamy z přelomu 19. a 20. století i na staré hřbitovy, jako Greenwood Memorial, kde jsem se díval, když hrobníková lopata poprvé narazila na skromný erární náhrobek Lucille Hendrixové – vlastně obyčejnou cihlu – překrytý třiceticentimetrovým nánosem zeminy. Hrobník vyhodil poslední lopatu hlíny a na místo hrobu Jimiho matky poprvé za několik posledních desetiletí dopadlo denní světlo. Když Leon Hendrix poprvé spatřil náhrobek označující, kde pohřbili jeho matku, rozplakal se. Přesné místo jejího hrobu dosud neznal.

Ve sklepě domu Ala Hendrixe byl dlouhá léta

svým způsobem pohřbený jiný památečný předmět po Jimim Hendrixovi. Ležel zastrčený v rohu a ukazoval se jenom důvěryhodným návštěvníkům. Šlo o šedesát centimetrů široké a metr dvacet vysoké rozbité zrcadlo, „vyrobené“ Jimim. Al si data a letopočty nikdy moc nepamatoval, ale Jimiho bratr Leon dosvědčil, že zvláštní umělecké dílo patřilo Jimimu a vzniklo někdy během roku 1969. „Viselo v Jimiho newyorském bytě,“ vzpomíná Leon, „a po jeho smrti ho poslali mému tátovi.“ V rámu bylo přes padesát střepů rozbitého zrcadla připevněných plastelínou v té poloze, v jaké byly předtím, než se zrcadlo rozbilo. Všechny střepy směřovaly špičkou ke středu zrcadla tvořenému neporušeným kruhem velikosti talířku. „Tohle,“ říkal Al Hendrix, když ten surrealistický artefakt jak od Salvadora Dalího vyndával z kredence, „byl Jimiho ‚Pokoj plný zrcadel‘.“

„Room Full of Mirrors“ (Pokoj plný zrcadel) se jmenovala písnička, kterou začal Jimi psát v roce 1968. Načrtnul několik ranných verzí jejího textu a několikrát skladbu také nahrál. Za jeho života nikdy oficiálně nevyšla, ale Hendrix zvažoval její zařazení na svoje plánované čtvrté

studiové album. Jak tato skladba dosvědčuje, Jimi měl mimořádný cit pro sebereflexi a zvláštní schopnost vyjadřovat pomocí hudby opravdové pocity. Zatímco diváci se na Hendrixových koncertech dožadovali efektních kytarových kousků v hitech jako „Purple Haze“, Jimi v soukromí tíhnul spíše k psaní melancholických a přemýšlivých skladeb, jakou je právě „Room Full of Mirrors“, nebo hraní klasických bluesových čísel, na kterých vyrůstal.

Skladba „Room Full of Mirrors“ vypráví příběh člověka tak beznadějně uvězněného v sebezpytujícím vnitřním světě, že ho mučivá sebereflexe pronásleduje dokonce i v jeho snech. Vymaní se z něj, až když rozbije všechna zrcadla a poraněn jejich střepy pak hledá „anděla“ – jedině ten ho může definitivně vysvobodit. Když v rukou držíte hmotné vyjádření této metafory – umělecké dílo v podobě rozbitého zrcadla, které Jimiho otec schovával ve sklepě svého domu – nemůžete přitom nepomyslet na hlubokou komplikovanost muže, jenž takovou písničku složil. Představujete si den, kdy Jimi Hendrix v padesáti střepech svého uměleckého výtvaru

upřeně pozoroval vlastní odraz. „Neviděl jsem nic,“ zpívá v té písničce, „jen sebe.“

Charles R. Cross

Seattle, Washington

duben 2005

Prolog
POKOJ PLNÝ
ZRCADEL

LIVERPOOL, ANGLIE

9. dubna 1967

„Žil jsem v pokoji plném zrcadel,
neviděl nic, jen sebe.“

– JIMI HENDRIX,
„Room Full of Mirrors“

„NEZLOBTE SE CHLAPI, ale takovej jako vy, tady nenalejvame. To víte, máme svý pravidla.“

Ta slova přiletěla zpoza baru, od rtů nerudně vyhlížejícího starého páprdy, jehož ruce se senilně třásly, jakoby ho každou chvílí měla skolit mrtvice. Jen co vyštěkl své varování, obrátil se a roztočil pivo pro dalšího štamgasta. Přeměřil si je tak rychlým pohledem – vlastně jediným mrknutím zkušeného oka – že dva muži stojící před ním vůbec nepochopili, proč nemohou také dostat drink. Bylo to zvláštní, stáli přeci v klasické anglické knajpě, kde by měli obsloužit každého, kdo má v kapse dost peněz na útratu: od dětí přes opilce, co už se neudrží na nohou, až po uprchlé trestance ještě s koulí u nohy.

Jedním z odmítnutých mužů byl jednadvacetiletý Noel Redding, baskytarista skupiny Jimi Hendrix Experience. Noel se narodil v městě Folkestone na jihovýchodě Anglie, svůj dosavadní život strávil po putykách a na jejich svérázné výčepní byl zvyklý. Ještě se mu nestalo, aby mu někdo nechtěl nalít, leda tak po zavíračce. Ale tady se ještě zdaleka nezavíralo, a Redding proto neměl

ani páru, kvůli čemu se na ně barman takhle obořil. „Opravdu mě napadlo,“ vzpomínal Noel po letech, „že ten chlápek nenávidí náš singl ‚Hey Joe‘.“

Noel i jeho společník, Jimi Hendrix, měli na krku uvázané purpurové šátky a na jejich hlavách se majestátně tyčily průsvitné svatozáře kudrnatých vlasů. Noel si oblékl zářivě fialové zvonáče, zatímco Jimiho obepnuté kalhoty krejčí ušil z vínově rudého sametu. Zbytek Jimiho modelu tvořila zřasená pirátská košile s nadýchaným fiží na prsou a kabát s černou pelerínou. Takhle se oblékali jenom divadelní herci v divadelních hrách z osmnáctého století, nebo rockové hvězdy. Ale stejně, Noel a Jimi vzbudili svou výstředností pozornost už ve stovkách podobných hospod a ještě se nestalo, že by je někde odmítli obsloužit. V Londýně tomu obvykle bylo právě naopak: jakmile je poznali, začali se k nim chovat jako ke členům královské rodiny a obdivně jim padali k nohám.

Tehdejší Anglie nepochybně propadala kouzlu Jimiho Hendrixe, který toho roku oslavil dvacáté čtvrté narozeniny. Za oněch šest měsíců, jež strávil ve Velké Británii, se stal čestným hostem mnoha podniků a pivo mu